

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๕) ฉบับปรับปรุง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

๑. บทนำ : สถานการณ์การพัฒนาของจังหวัดยะลาโดยสรุป

๑.๑ ภาพรวมผลการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัดในระยะเวลาที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑.๑.๑ จุดเน้นการพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาในระยะเวลาที่ผ่านมา

ตามวิสัยทัศน์ “คุณภาพชีวิตมั่นคง เกษตรมั่งคั่ง ท่องเที่ยวยั่งยืน” หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างรายได้ และสร้างความสุข สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม สามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ โดยนำยะลามุ่งไปสู่เมืองท่องเที่ยวที่น่าอยู่ มีอาชีพที่มั่นคง มีสุขภาพดี มีคุณธรรม มีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคียึดหลัก เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของพื้นที่ นำไปสู่ยะลาเมืองแห่งความสุข : Yala City of Happiness

๑.๑.๒ ผลการดำเนินงานพัฒนาตามประเด็นการพัฒนาของจังหวัดที่ประสบความสำเร็จ

ที่ผ่านมาตามวิสัยทัศน์และจุดเน้นดังกล่าว เกิดผลสำเร็จที่สำคัญ ประกอบด้วย ๑) สินค้าเกษตรของจังหวัดมีคุณภาพได้มาตรฐาน GAP จำนวน ๒,๓๖๕ ราย เกษตรกรและผู้ประกอบการภาคการเกษตรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะยางพาราและทุเรียน ๒) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัดยะลามีนักท่องเที่ยวมากกว่า ๒ ล้านคน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า ๗,๕๐๐ ล้านบาท สามารถจัดการแข่งขันรายการวิ่งเทรลระดับโลก Amazean Jungle Thailand by UTMB ต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๗๑ ๓) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กลุ่มเปราะบางได้รับความช่วยเหลือในทุกมิติตามเป้าหมาย TPMAP ๔) สถานการณ์ยาเสพติดและความไม่สงบในพื้นที่มีแนวโน้มลดลง ประชาชนและทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือกับภาครัฐมากขึ้น ๕) การจัดงานประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ สนับสนุนพลังบวกสร้างสรรค์ (Soft Power)

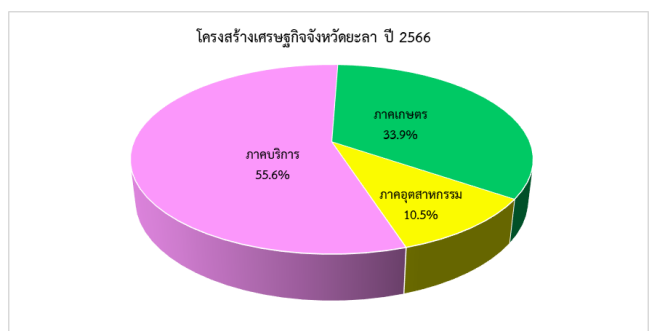
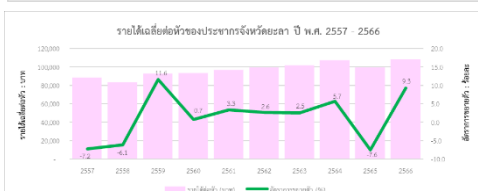
๑.๑.๓ ผลการดำเนินงานพัฒนาที่จำเป็นต้องผลักดันต่อไป

นอกจากประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัดยะลาแล้ว ยังมีประเด็นที่เป็นปัญหาและต้องการให้ขับเคลื่อนต่อไป ได้แก่ ๑) การปรับปรุงและแก้ไขผังเมืองเพื่อรองรับการลงทุนจากภาคเอกชนและการขยายตัวของเมือง ๒) การยกระดับการศึกษาของนักเรียนทุกระดับชั้นให้มีมาตรฐานเทียบเท่ากับค่าเฉลี่ยของประเทศ ๓) ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ยังคงปรากฏอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืน ๔) การสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้มีความยั่งยืน และผลักดันทุนวัฒนธรรมและอัตลักษณ์พัฒนาสู่สินค้าและบริการรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ ๕) การเสริมสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทุกมิติ พร้อมทั้ง อนุรักษ์ ปกป้อง ดูแลพื้นที่ป่าให้คงสภาพ ไม่ให้มีการบุกรุก พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการส่งเสริมด้านการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๑.๒ สถานการณ์การพัฒนาในมิติต่าง ๆ

๑.๒.๑ สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ

ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัดยะลา ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ประจำปี ๒๕๖๖ มีมูลค่า ๕๒,๒๘๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๕ ที่มีมูลค่า ๔๗,๕๕๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ โดยการผลิตภาคบริการ ภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ ๕๕.๖ ๓๓.๙ และ ๑๐.๕ ตามลำดับ มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยย้อนหลัง ๑๐ ปี (๒๕๕๗ – ๒๕๖๖) คิดเป็นร้อยละ ๒.๑ อยู่ในลำดับที่ ๕๔ ของประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (GPP Per Capita) ๑๐๘,๑๐๘ บาท/คน/ปี อยู่ในลำดับที่ ๔๗ ของประเทศ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๖ ภาคบริการ ร้อยละ ๕๕.๖ ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ ๓๓.๙ และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๐.๕

จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดยะลา ๕ ปีซ้อนหลัง จังหวัดยะลามีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ Skywalk อัยเยอร์เวง อำเภอบาง ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมาก และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดยะลา ในปี ๒๕๖๘ มีแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวน ๒ ล้านคนเป็นครั้งแรก และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ ๕ ต่อปี

สถานการณ์การค้าชายแดนและมูลค่าการค้าสินค้านำเข้า - ส่งออกปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (ม.ค. - ก.ย.) มูลค่าการค้ารวม ๒,๐๕๓.๙๔ ล้านบาท โดยอัตราการเติบโตของมูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น ๑๔๔.๐๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗.๕๔

ผลผลิตทางการเกษตรที่ขึ้นทะเบียน

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย GI แล้ว ๔ ชนิดสินค้า ได้แก่ ๑) กล้วยหินบันนังस्ता ๒) ทุเรียนสะเต๊ะน้ำยะลา ๓) ส้มโชกุนเบตง และ ๔) มังคุดในสายหมอกเบตง สินค้าที่อยู่ระหว่างการประกาศโฆษณา ๑) ไก่เบตงยะลา ๒) ปลานิลสายน้ำไหลเบตง สินค้าที่อยู่ระหว่างการตรวจคำขอขึ้นทะเบียน ๑) ปลาพลวงชมพูฮาลาบาลา ๒) ผักน้ำเบตง

ผลผลิตทางการประมงที่สำคัญของจังหวัดยะลา จำนวน ๒ ชนิด ได้แก่ ๑) ปลานิลสายน้ำไหลเบตง มีเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลสายน้ำไหล จำนวน ๑๘ ราย พื้นที่การเลี้ยง ๑๕.๐๓ ไร่ ผลผลิต ๑๖๓ ตันต่อปี สร้างมูลค่าให้แก่จังหวัดยะลาได้ ๑๖,๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ๒) ปลาพลวงชมพูฮาลาบาลา มีเกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวน ๒๕ ราย พื้นที่การเลี้ยง ๕.๖๗ ไร่ ผลผลิต ๐.๔๑๘ ตันต่อปี สร้างรายได้ให้แก่จังหวัดยะลาได้ ๑,๒๕๔,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งปลาเป็นสัตว์น้ำที่มีศักยภาพ และเป็นสินค้าอัตลักษณ์ของจังหวัดยะลา มีความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การจัดการผังเมืองและโครงข่ายคมนาคมและขนส่ง โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขผังเมืองของจังหวัดยะลาให้รองรับการพัฒนาในทุกด้าน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดยะลา มีพื้นที่มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และเป็นศูนย์กลางโครงข่ายคมนาคมทางบกและทางรางเชื่อมต่อไปยังจังหวัดอื่นๆ จะสามารถยกระดับเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งได้ในอนาคต

๑.๒.๒ สถานการณ์ด้านสังคมที่สำคัญ

๑) ด้านสาธารณสุข

จังหวัดยะลามีระบบการดูแลสุขภาพที่ดีและส่งผลต่ออายุขัยที่ยืนยาว มีโครงสร้างสถานบริการสุขภาพครอบคลุมพื้นที่ในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/โรงพยาบาลชุมชน/โรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลศูนย์) รองรับบริการให้บริการทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะการจัดระบบคัดกรอง (การฝากครรภ์/พัฒนาการเด็ก/โภชนาการเด็ก) แต่กำลังเผชิญประเด็นท้าทายและเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขในแผนพัฒนาจังหวัดนี้ ประกอบด้วย วิกฤตโรคไม่ติดต่อ (NCDs) จากสถานการณ์โรคเบาหวาน/โรคความดันโลหิตสูง ซึ่งมีจำนวนการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยรายใหม่อย่างต่อเนื่องขณะที่อัตราการควบคุมโรคโดยเฉพาะเบาหวานลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๖๐ ทำให้พบระบาดของโรคหัด (เสียชีวิต ๑๐ ราย) และวิกฤตสุขภาพแม่และเด็ก (MCH) แม่ได้รับบริการฝากครรภ์ดี แต่ยังพบอัตราตายแม่สูง และภาวะโลหิตจางในแม่ที่ส่งผลต่อทารกน้ำหนักน้อย พัฒนาการสมวัยล่าช้า และโภชนาการต่ำ นอกจากนี้ ปัญหาสุขภาพจิตและยาเสพติด จึงจำเป็นต้องผนวกมิติการป้องกันและบำบัดยาเสพติด และการเข้าถึงสุขภาพจิตเข้ากับการดูแลสุขภาพผู้ป่วย NCDs และ MCH อย่างเร่งด่วน

๒) ด้านการศึกษา ในพ.ศ. ๒๕๖๗ ผู้เรียนในจังหวัดยะลามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้คะแนนเฉลี่ย ๓๒.๕๗ คะแนน (ค่าเฉลี่ยประเทศ ๓๙.๙๔) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้คะแนนเฉลี่ย ๓๐.๐๑ คะแนน (ค่าเฉลี่ยประเทศ ๓๕.๑๕) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ได้คะแนนเฉลี่ย ๒๗.๕๘ (ค่าเฉลี่ยประเทศ ๓๑.๘๖)

๓) ด้านครัวเรือนยากจน (จาก TPMAP)/กลุ่มคนเปราะบาง (กลุ่มตก TPMAP) ในปี ๒๕๖๘ จังหวัดยะลามีครัวเรือนยากจน จำนวน ๑๒,๔๑๘ ครัวเรือน แบ่งเป็น ๕ มิติ ได้แก่ ๑) มิติสุขภาพ ๔๐ ครัวเรือน ๒) มิติความเป็นอยู่ ๒๖๖ ครัวเรือน ๓) มิติการศึกษา ๕,๖๗๒ ครัวเรือน ๔) มิติรายได้ ๓,๕๕๖ ครัวเรือนและ ๕) การเข้าถึงบริการภาครัฐ ๒,๘๙๔ ครัวเรือน

๔) ด้านแรงงาน จังหวัดยะลามีผู้สูงอายุ จำนวน ๖๑,๖๐๘ คน เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรของจังหวัดยะลา จำนวน ๕๕๓,๐๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๔ พบว่า จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) หมายถึง มีคนอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปมากกว่า ๑๐% (ค่าเฉลี่ยประเทศร้อยละ ๒๐.๗๐) และในปี ๒๕๖๗ พบว่าผู้ทำงานทำอยู่ในกลุ่มแรงงานนอกระบบ จำนวน ๑๙๘,๑๕๐ คน ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง ๔๕ - ๖๐ ปี มีผู้มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปจำนวน ๓๒,๑๒๐ คน (ร้อยละ ๑๖.๒๐) รองลงมา คือ ผู้มีอายุในช่วง ๕๐-๕๔ ปี จำนวน ๒๘,๓๘๓ คน (ร้อยละ ๑๔.๓๒)

และผู้มีอายุ ๔๕-๔๙ ปี มีจำนวน ๒๕,๗๘๘ คน (ร้อยละ ๑๓.๐๑) ส่วนช่วงอายุ ๑๕-๑๙ มีจำนวนน้อยสุด จำนวน ๑,๔๐๒ คน (ร้อยละ ๐.๗๑) ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จะทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน ๑๕๔,๕๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๙๙

๕) ด้านวัฒนธรรม จังหวัดยะลาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีการสั่งสม ผสมผสานแลกเปลี่ยน ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ทำให้มีทุนทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นมีศักยภาพ สามารถสร้างคุณค่าทางสังคมและมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้แก่ (๑) อาหาร เช่น ไก่เบตง ตูเปชูตง เฉาก๊วยเบตง ก๋วยจั๊บ ละแซ ฯลฯ (๒) เครื่องแต่งกาย/ผ้า เช่น ผ้าปะลาจิง ผ้าซอเกาะ ผ้าสีมายา ผ้าบาติกลายหินอ่อน ฯลฯ (๓) ศิลปะการต่อสู้ เช่น การแสดงลิละ ภูมิปัญญากริช ฯลฯ (๔) เทศกาลประเพณี เช่น มหกรรมการแข่งขันนกเขาชาวเสียมอาเซียน ประเพณีชักพระ (๕) สถานที่ท่องเที่ยว เช่น แหล่งโบราณคดีตำบลหน้าถ้ำ/วัดคูหาภิมุข ศาลหลักเมืองยะลา ศาลเจ้าแม่ฮุดโจ เกาะหวด วัดพุทธาธิวาส จุดชมวิวดูศาลาดูดวงจันทร์ เป็นต้น

๖) ด้านความมั่นคง จากสถิติการก่อเหตุความรุนแรง รวมทั้งเหตุก่อวิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แม้มีสถิติที่ลดลง แต่เหตุการณ์ความรุนแรงยังคงปรากฏและสร้างความเสียหายให้กับประชาชนและเจ้าหน้าที่ สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงและกลุ่มแนวร่วมยังคงมีความพยายามและหาโอกาสตลอดเวลา ยังคงมีการปลุกระดม เพื่อสร้างสมาชิกขึ้นมาทดแทนเพิ่มเติม นอกจากนี้ ปัญหาเสพติด ยังถือเป็นวาระสำคัญเร่งด่วนของจังหวัด สถิติตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๕ ยังมีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก

๑.๒.๓ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

๑) พื้นที่ป่าไม้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๗ มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีพื้นที่ป่าไม้ ๙๑๖,๔๒๑.๓๖ ไร่ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เหลือพื้นที่ป่าไม้ ๙๐๘,๖๗๐.๓๑ ไร่ เนื่องจากเกิดการบุกรุก และตัดไม้ทำลายป่าจากกิจกรรมต่าง ๆ เช่น พื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย

๒) คุณภาพน้ำในพื้นที่จังหวัดยะลา ในปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘ คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเก็บตัวอย่างน้ำจากแม่น้ำสายบุรี ๑ จุด และแม่น้ำปัตตานี ๓ จุด จากการติดตามตรวจสอบพบว่าแหล่งชุมชนยังคงปล่อยน้ำทิ้งโดยไม่ผ่านการบำบัดเบื้องต้นลงสู่แหล่งน้ำสายหลัก และอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในระยะยาว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กมีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนแต่ยังไม่ครอบคลุมทุก อปท.

๓) คุณภาพอากาศ จังหวัดยะลามีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติ ของกรมควบคุมมลพิษ จำนวน ๒ แห่งในพื้นที่อำเภอเมืองยะลา และอำเภอเบตง โดยมีผลจากการตรวจวัดในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๘ พบว่า คุณภาพอากาศในบรรยากาศทั่วไปอยู่ในระดับ “คุณภาพอากาศดีมาก” เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยว

๔) ชยะมูลฝอย ปริมาณชยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดยะลา พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ชยะมูลฝอยมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการรณรงค์ ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ในการคัดแยก ชยะที่ ต้นทางอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับ มีการจัดการชยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังคงพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กบางแห่ง ยังไม่มีรถเก็บขนชยะมูลฝอย

๕) ปัญหาภัยพิบัติ ได้แก่ น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมขัง น้ำล้นตลิ่ง คือ (๑) ฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ และมีฝนตกหนักบางแห่ง แฉงเตือนให้ประชาชนเตรียมความพร้อม และเฝ้าระวัง สถานการณ์อุทกภัยที่อาจเกิดขึ้น (๒) ปริมาณฝนสะสม ๑ วัน (๒๔ ชั่วโมง) เกิน ๑๐๐ มิลลิเมตร และมีแนวโน้มตกต่อเนื่อง แฉงเตือนประชาชนเก็บทรัพย์สินมีค่า และนำสัตว์เลี้ยงไปยังพื้นที่ปลอดภัย (๓) ปริมาณฝนสะสม ๒ วัน เกิน ๓๐๐ มิลลิเมตร ดำเนินการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่เสี่ยงไปยังพื้นที่ปลอดภัย หรือศูนย์พักพิงที่จัดเตรียมไว้

๒. ปัจจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลต่อ การพัฒนา

๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ พบสัญญาณที่มีนัยสำคัญหลายประการ ได้แก่ ๑) การผูกขาดทางการตลาดของจีน การเปลี่ยนบทบาทจากผู้ซื้อเป็นผู้ผลิตมากขึ้น อาจส่งผลให้จังหวัดยะลาส่งออกพืชผลทางการเกษตรได้ลดลง ซึ่งจังหวัดยะลาจะต้องวางกลยุทธ์ในการเพิ่มมูลค่าและอัตลักษณ์ของผลผลิตทางการเกษตรให้มีความชัดเจนโดดเด่น ตลอดจนหาตลาดใหม่ ๆ เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร ๒) เทรนด์การท่องเที่ยวเชิงศรัทธาและเชิงนิเวศ กำลังได้รับความนิยม เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความต้องการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยหากมาพร้อมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หรือความเชื่อจะช่วยสร้างประสบการณ์และความตื่นตัวได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจังหวัดยะลาจะต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เทศกาลประเพณีต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานนานาชาติมากขึ้น เช่น งานแข่งขันนกเขาชาวเสียมอาเซียน , งานวิ่งเทรล Amazean Jungle Thailand , Southernmost Bike Week และงานมลายูเดย์@ยะลา เป็นต้น และ ๓) การเปลี่ยนแปลง หรือการเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุคดิจิทัล สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่ง่ายขึ้น จะทำให้จังหวัดยะลาสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้กับภาคการผลิตต่างๆ ที่สำคัญ

๒.๒ ด้านสังคม

๑) ผู้เรียนในจังหวัดยะลา จะได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ทั่วถึงและมีคุณภาพอย่างเท่าเทียม จึงต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาการศึกษา มุ่งเน้นให้ประชากรทุกกลุ่มและทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีมาตรฐานและตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละช่วงวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ประชากรวัยเด็กในจังหวัดยะลามีปัญหาพัฒนาการล่าช้า ส่งผลต่อการพัฒนาทางสติปัญญา (IQ) อารมณ์ (EQ) และทักษะการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ส่งผลให้คุณภาพเด็กโดยรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาจำเป็นต้องมุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถด้านทักษะสมองเพื่อการกำกับตนเอง (Executive Function: EF) ทั้ง ๕ ด้าน โดยอาศัยกลไกและเครือข่ายชุมชนเป็นพลังสนับสนุนในการติดตามและขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

๓) แนวโน้มแรงงานนอกระบบที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุมีภาระค่าใช้จ่ายเพื่อดูแลตนเองเพิ่มขึ้น ดังนั้น ในการพัฒนาจึงต้องให้ความสำคัญกับการมีอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๔) กลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาส มีสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงถาวร อันเนื่องมาจากครัวเรือนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ดังนั้น ในการพัฒนาจึงต้องให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกต่อกลุ่มเปราะบางในการดำรงชีพ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๕) เทคโนโลยีเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดด การรับสื่อจากภายนอกขาดการกั้นกรอง และปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัวลดลง ดังนั้น จำเป็นต้องให้ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้อง และส่งเสริมกิจกรรมภายในครอบครัว

๖) ผู้คนในสังคมปัจจุบันให้ความสนใจในเรื่องความทันสมัย จนขาดความสนใจในเรื่องวัฒนธรรมไทย ดังนั้น จำเป็นต้องให้ความรู้ ได้แก่ (๑) การเสริมพลังการเทิดทูนสถาบันหลักของชาติและการสืบสานสร้างสรรค์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน (๒) เสริมสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (๓) ปลูกจิตสำนึกและเสริมสร้างค่านิยมเชิงบวกสู่สังคมคุณธรรม (๔) พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมให้มีคุณภาพมาตรฐาน

๗) เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ยังเกิดขึ้น กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยังมีการปลุกระดม/บ่มเพาะมวลชนเพื่อเข้าร่วมขบวนการ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ก่อเหตุยังมีข้ออ่อนปรน สิ่งทีภาคีรัฐต้องพัฒนา ได้แก่ (๑) การเพิ่มบทบาทของภาคประชาชนในการร่วมกันดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน (ชุดคุ้มครองตำบลและอาสาสมัครประจำถิ่น) (๒) การดึงกลุ่มผู้เห็นต่างมาร่วมกันช่วยพัฒนาประเทศ (๓) การบังคับ ใช้กฎหมายในพื้นที่เท่าที่จำเป็นและเหมาะสม (๔) การส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์กรความร่วมมืออิสลาม (OIC), หน่วยงานเพื่อการพัฒนาระหว่างภาครัฐอเมริกา (USAID) สำนักงานกาชาดสากล (ICRC) ทำให้เกิดการยอมรับจากต่างประเทศในด้านการใช้กฎหมายสากลและหลักสิทธิมนุษยชน และ (๕) การจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมจังหวัด/อำเภอ/อปท. เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมให้เหมาะสม โดยมุ่งเน้นให้ผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

๒.๔ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) พื้นที่ป่าลดลงถูกบุกรุกเพื่อทำการเกษตร และทำประโยชน์อื่นๆ ดังนั้น ในการพัฒนาจึงต้องให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ปกป้องและดูแลพื้นที่ป่าให้คงสภาพ ไม่ให้มีการบุกรุก และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง รวมถึงการผลักดันป่าฮาลา-บาลา ให้เป็นมรดกอาเซียนข้ามแดนร่วมกับประเทศมาเลเซีย

๒) ขยะมูลฝอยบางส่วนยังไม่ได้มีการบริหารจัดการที่เหมาะสม เกิดจากประชาชนขาดความรู้และจิตสำนึก ดังนั้น ในการพัฒนาจึงต้องให้ความสำคัญกับการบรรจุหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยในสถานศึกษาตั้งแต่ปฐมวัย

๓) การจัดการน้ำเสียยังไม่ครอบคลุมทุกแหล่งกำเนิด ประชาชนยังขาดความรู้และจิตสำนึก ดังนั้นจำเป็นต้องให้ความรู้กับประชาชน สถานประกอบการ และเยาวชนในสถานศึกษาทุกระดับ

๔) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีความรุนแรงมากขึ้น เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและผลผลิตทางการเกษตรลดลง อีกทั้งผลกระทบโลกร้อนทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติ อุทกภัย ฝนทิ้งช่วงแลมพายุ ดังนั้นในการพัฒนาจึงต้องให้ความสำคัญกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ และมีแนวทางแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยพิบัติเชิงยุทธศาสตร์

๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัด

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>S๑ เมืองแห่งผลไม้ GI และสินค้าทางการเกษตรมูลค่าสูง</p> <p>S๒ จังหวัดที่อุดมไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เขื่อนเขื่อนและพหุวัฒนธรรม</p> <p>S๓ ความพร้อมของระบบขนส่งทั้งทางราง ทางบก และทางอากาศ</p> <p>ด้านสังคม</p> <p>S๑ จังหวัดยะลาเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม</p> <p>S๒ จังหวัดยะลามีโรงพยาบาลระดับศูนย์ ครอบคลุม เครือข่ายบริการทุกอำเภอ ตำบล และมีศักยภาพในระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน</p> <p>S๓ มีแหล่งเรียนรู้และสถานที่ท่องเที่ยวทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม</p> <p>S๔ มีความร่วมมือเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานการศึกษาหลายสังกัด</p> <p>S๕ มีเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>ด้านความมั่นคง</p> <p>S๑ มีหน่วยงานร่วมบูรณาการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ กอ.รมน. ภาค ๔ สน./ศอ.บต.</p> <p>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>S๑ ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์</p> <p>S๒ คุณภาพน้ำธรรมชาติ (แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี) และอากาศอยู่ในระดับดี</p>	<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>W๑ สถานการณ์ความไม่สงบ</p> <p>W๒ การท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่ที่อำเภอเบตง</p> <p>ด้านสังคม</p> <p>W๑ รายได้ครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ใต้เส้นความยากจน</p> <p>W๒ การใช้ภาษาไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดยะลาอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐาน</p> <p>ด้านความมั่นคง</p> <p>W๑ การบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร</p> <p>W๒ การปลูกฝังเรื่องอัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ และศาสนา ยังเป็นประเด็นอ่อนไหวที่เป็นรากเหง้าความขัดแย้ง</p> <p>W๓ การสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนและการประชาสัมพันธ์องค์กรเชิงรุกยังไม่ทันต่อสถานการณ์</p> <p>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>W๑ ประชาชนในพื้นที่ขาดการส่งเสริมการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>W๒ ขาดระบบการจัดการน้ำเสียและขยะในเขตเมือง</p>
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>O๑ นโยบายเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน</p> <p>O๒ นโยบาย Smart Farmer และ การจัดการพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>ด้านสังคม</p> <p>O๑ รัฐบาลมีนโยบายการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ และการสร้างความเสมอภาคทางสังคม</p> <p>O๒ การส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกระแสรองเที่ยววิถีชุมชนจากภาครัฐ</p> <p>O๓ แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Learning) สื่อการเรียนรู้ต่างๆ วิดีโอ, แบบทดสอบปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น</p> <p>O๔ จังหวัดยะลาเป็นภาคีเครือข่ายระดับโลกด้วยเมืองแห่งการเรียนรู้ของยูเนสโก UNESCO</p> <p>ด้านความมั่นคง</p> <p>O๑ นโยบายการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เน้นเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน และกองกำลังประจำถิ่น</p> <p>O๒ นโยบายการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนรวมถึงองค์การต่างประเทศ</p> <p>O๓ การพัฒนาเครื่องมือสนับสนุนงานด้านความมั่นคงที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ</p> <p>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>O๑ ประเทศไทยมีการส่งเสริมโมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อนำไปสู่การเติบโตที่ยั่งยืนทุกภาคส่วน รวมถึงการแสดงเจตนาารมณในการประชุม COP๒๖ พร้อมยกระดับการแก้ไขปัญหาภูมิอากาศ กำหนดให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ในปี พ.ศ. ๒๖๐๘</p>	<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>T๑ ภาพลักษณ์และทัศนคติของบุคคลภายนอกและนักท่องเที่ยวต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการเดินทางมาท่องเที่ยวและทำงานในจังหวัดยะลา</p> <p>T๒ การแพร่ระบาดของโรคและแมลงส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตลดลง เช่น โรคใบร่วงยางพารา โรคเหี่ยวในกล้วยหิน โรคสุกเน่าโคนเน่า หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน โรคล้มปัสกิ้น ฯลฯ</p> <p>ด้านสังคม</p> <p>T๑ สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้การนำทุนทางวัฒนธรรมมาเพิ่มคุณค่า และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ไม่สามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมบางรายการขาดการสืบทอด</p> <p>T๒ ข้อยกจำกัดสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพการทำงานและความปลอดภัยในการทำงาน ภาครัฐเข้าไปส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบได้ยาก</p> <p>ด้านความมั่นคง</p> <p>T๑ ข้อยกจำกัดในการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ</p> <p>T๒ ปัญหาภัยแทรกซ้อนอื่นๆ ที่ เช่น ยาเสพติด สินค้าหนีภาษี แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย การบุกรุกและทำลายป่าไม้ ความขัดแย้งของกลุ่มผู้มีอิทธิพล</p> <p>T๓ การสนับสนุนจากองค์กรภายนอกประเทศ</p> <p>T๔ ความไม่ต่อเนื่องในเชิงนโยบายของฝ่ายการเมือง และความไม่ต่อเนื่องของผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>T๑ ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เช่น อุทกภัย ดินถล่ม</p> <p>T๒ มลภาวะ หมอกควันข้ามแดน</p> <p>T๓ การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อปลูกทุเรียน</p>

๔. เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๕) เป็นการอาศัยหลักการ (if-then) (ถ้า - ดังนั้น) มาใช้ ดังนี้

๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ

ถ้า ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดยะลามีการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรม มาปรับใช้มากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มผลผลิต ตลอดจนมีการแปรรูปด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริมการตลาด ให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ รองรับการขายตลาดไปสู่ต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาในจังหวัด ดังนั้น จะส่งผลให้จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดแห่งผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูง

ถ้า จังหวัดยะลาสืบสวนและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ รองรับหลายช่วงอายุ หลากหลายประเภทกิจกรรม ควบคู่ไปกับการเสนอผลิตภัณฑ์ของพื้นที่ที่ได้รับการยอมรับ การประชาสัมพันธ์ รวมถึงพัฒนาการบริหารจัดการ

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้อัตลักษณ์และศักยภาพของพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ **ดังนั้น** จังหวัดยะลาจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

๔.๒ ด้านสังคม

ถ้า จังหวัดยะลาสามารถทำให้เมืองน่าอยู่ ประชาชนมีความสุขบนพื้นฐานความเท่าเทียม รวมถึงบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบและความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ดังนั้น** ประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมสันติสุขและเสมอภาคบนฐานพหุวัฒนธรรม

ถ้า จังหวัดยะลานำเทคโนโลยีสารสนเทศ (Robotics, AI ฯลฯ) มาปรับใช้ในการให้บริการประชาชน โดยให้ครอบคลุมการให้บริการสาธารณะทุกประเภทตามหลักการ Smart City ทั้ง ๗ ด้าน รวมถึงส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งด้วยพลังงานไฟฟ้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยมลพิษ ส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดมากยิ่งขึ้น **ดังนั้น** ประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๔.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ถ้า ทุกภาคส่วนมีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน **ดังนั้น** จะเกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น จึงกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา ๒๐ ปี ดังนี้

“เมืองอัจฉริยะ ศูนย์กลางเศรษฐกิจเชื่อมโยงโลจิสติกส์สู่คาบสมุทรมลายู เกษตรมูลค่าสูง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมสันติสุขและเสมอภาค บนฐานพหุวัฒนธรรม ด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดระยะ ๒๐ ปี และถ่ายทอดในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี

๕.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๑) เมืองอัจฉริยะ

การถ่ายทอดเป้าหมายในแต่ละช่วง ๕ ปี		๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
เป้าหมายย่อยการพัฒนา		๑) พัฒนาเมืองให้เป็น Smart City ๑ เมือง ครบทั้ง ๗ ลักษณะ เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่เมืองอื่นๆ ในจังหวัด ๒) ผู้ประกอบการมีสัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น	๑) พัฒนาเมือง Smart City เพิ่มขึ้น ๒) ผู้ประกอบการมีสัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น	๑) พัฒนาเมือง Smart City เพิ่มขึ้น ๒) ผู้ประกอบการมีสัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น	๑) พัฒนาเมือง Smart City เพิ่มขึ้น ๒) ผู้ประกอบการมีสัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายสินค้าออนไลน์เพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ร้อยละ ๙.๙๐ (ค่าฐานปี ๒๕๖๕)	๑) มีเมือง Smart city ที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอกอย่างน้อย ๑ เมือง ๒) สถานประกอบการมีช่องทางการขายสินค้าออนไลน์ ร้อยละ ๓๐.๐๐	๑) มีเมือง Smart city ไม่น้อยกว่า ๔ อำเภอ (อย่างน้อยอำเภอละ ๑ เมือง) ๒) สถานประกอบการมีช่องทางการขายสินค้าออนไลน์ ร้อยละ ๕๐.๐๐	๑) มีเมือง Smart city ไม่น้อยกว่า ๔ อำเภอ (อย่างน้อยอำเภอละ ๑ เมือง) ๒) สถานประกอบการมีช่องทางการขายสินค้าออนไลน์ ร้อยละ ๗๕.๐๐	๑) มีเมือง Smart city ครบ ๘ อำเภอ (อย่างน้อยอำเภอละ ๑ เมือง) ๒) สถานประกอบการมีช่องทางการขายสินค้าออนไลน์ ร้อยละ ๑๐๐

๒) ศูนย์กลางเศรษฐกิจเชื่อมโยงโลจิสติกส์สู่คาบสมุทรมลายู

การถ่ายทอดเป้าหมายในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี		ค่าเป้าหมาย			
		๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
เป้าหมายย่อยการพัฒนา		๑. การขยายตัวของการค้าชายแดน ๒. ปรับปรุง/ขยายเส้นทางเชื่อมโยงเครือข่ายการขนส่งทางบก ๓. GPP ของเมืองศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจสูงขึ้น	๑. การขยายตัวของการค้าชายแดน ๒. ปรับปรุง/ขยายเส้นทางเชื่อมโยงเครือข่ายการขนส่งทางบก ๓. GPP ของเมืองศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจสูงขึ้น	๑. การขยายตัวของการค้าชายแดน ๒. ปรับปรุง/ขยายเส้นทางเชื่อมโยงเครือข่ายการขนส่งทางบก ๓. GPP ของเมืองศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจสูงขึ้น	๑. การขยายตัวของการค้าชายแดน ๒. ปรับปรุง/ขยายเส้นทางเชื่อมโยงเครือข่ายการขนส่งทางบก ๓. GPP ของเมืองศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจสูงขึ้น
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย					
๑. การค้าชายแดน	๓,๓๕๒.๐๕ ล้านบาท	ขยายตัว ร้อยละ ๑.๐๐	ขยายตัว ร้อยละ ๓.๐๐	ขยายตัว ร้อยละ ๕.๐๐	ขยายตัว ร้อยละ ๗.๐๐

การถ่ายทอดเป้าหมาย ในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี		ค่าเป้าหมาย			
		๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
๒. การเติบโต ของ GPP	๕๐,๓๘๗ ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓.๖๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖.๐๐

๓) เกษตรมูลค่าสูง

การถ่ายทอดเป้าหมาย ในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี		ค่าเป้าหมาย			
		๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
เป้าหมายย่อยการพัฒนา ๓.๑) ยางพารา		๑. ลดจำนวนพื้นที่ปลูก ยางพารา เพิ่มจำนวน ผลผลิตต่อไร่ ๒. ส่งเสริมการแปรรูปยาง ภายในจังหวัด ๓. ส่งเสริมการส่งออก ผลิตภัณฑ์ยางพารา	การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ ยางพาราเพื่อการส่งออก การพัฒนาโลจิสติกส์ยง ทดแทนแรงงานคน	การพัฒนาส่งเสริม เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อทดแทน แรงงานคน	การพัฒนาส่งเสริม เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อทดแทน แรงงานคน
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย					
- รายได้จากการ ทำสวนยาง	๑๓,๕๘๑.๙๕ ล้านบาทต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐.๐๐
เป้าหมายย่อยการพัฒนา ๓.๒) ทุเรียนสะเต้เต้าน้ำ		๑. ยกระดับประสิทธิภาพ การผลิตมาตรฐาน GAP ตาม BCG Model ๒. สร้างอัตลักษณ์ทุเรียน พื้นเมือง ให้โดดเด่นมีชื่อเสียง ๓. ผลิตภัณฑ์แปรรูป ตอบสนองความต้องการของ ผู้บริโภคหลากหลายระดับ ๔. พัฒนาเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกรให้ เป็น ผู้ประกอบการปรารถเรื่อง	๑. ยกระดับประสิทธิภาพ การผลิตระบบฟาร์มอัจฉริยะ ทดแทนแรงงาน ๒. ขยายผลสินค้าน้ำ ทุเรียน อัตลักษณ์พรีเมียม ๓. ผลิตภัณฑ์แปรรูป ตอบสนองผู้บริโภค หลากหลายระดับ ๔. ยกระดับผู้ประกอบการ ๕. ขยายตลาดสู่ตลาดโลก	๑. การผลิตทุเรียนมาตรฐาน เกษตรปลอดภัย ๒. ยกระดับคุณค่าผลผลิต ที่ตอบสนองชุมชนและ สิ่งแวดล้อม ๓. ระบบฟาร์มอัจฉริยะ /AI/IOT/เทคโนโลยี การบริหารจัดการทดแทน แรงงาน ๔. เชื่อมโยงเครือข่าย ตลาดโลก	๑. การผลิตทุเรียนมาตรฐาน เกษตรปลอดภัย ๓. พัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์ และการตลาดที่เชื่อมโยงและ เป็นมิตรกับสังคมสูงวัย ๔. พัฒนาเชื่อมโยงกับ กระแสสุขภาพ ๕. พัฒนาเป็นสินค้า ตอบสนองไลฟ์สไตล์
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย					
- รายได้ของเกษตรกร เพิ่มขึ้น	๒,๒๘๐ ล้านบาทต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐.๐๐
เป้าหมายย่อยการพัฒนา ๓.๒) สินค้า GI จังหวัดยะลา		๑) ผู้ประกอบการมีสัดส่วน รายได้จากการจำหน่าย สินค้าออนไลน์ เพิ่มขึ้น	๑) ผู้ประกอบการมีสัดส่วน รายได้จากการจำหน่าย สินค้าออนไลน์ เพิ่มขึ้น	๑) ผู้ประกอบการมีสัดส่วน รายได้จากการจำหน่าย สินค้าออนไลน์ เพิ่มขึ้น	๑) ผู้ประกอบการมีสัดส่วน รายได้จากการจำหน่าย สินค้าออนไลน์ เพิ่มขึ้น
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย					
- รายได้จากการจำหน่าย สินค้า GI จังหวัดยะลา		เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐.๐๐

๔) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

การถ่ายทอดเป้าหมาย ในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี		ค่าเป้าหมาย			
		๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
เป้าหมายย่อยการพัฒนา		๑. อัตราขยายตัวของ รายได้จากการท่องเที่ยว ของเมืองรองสูงขึ้น ๒. นักท่องเที่ยวต่างชาติ เพิ่มขึ้น ๓. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ใหม่ ๆ (รวมทุกประเภท)	๑. อัตราขยายตัวของ รายได้จากการท่องเที่ยว ของเมืองรองสูงขึ้น ๒. นักท่องเที่ยวต่างชาติ เพิ่มขึ้น ๓. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ใหม่ ๆ (รวมทุกประเภท)	๑. อัตราขยายตัวของ รายได้จากการท่องเที่ยว ของเมืองรองสูงขึ้น ๒. นักท่องเที่ยวต่างชาติ เพิ่มขึ้น ๓. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ใหม่ ๆ (รวมทุกประเภท)	๑. อัตราขยายตัวของ รายได้จากการท่องเที่ยว ของเมืองรองสูงขึ้น ๒. นักท่องเที่ยวต่างชาติ เพิ่มขึ้น ๓. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ใหม่ ๆ (รวมทุกประเภท)
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย					
- อัตราขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยว ของเมืองรองสูงขึ้น (๒,๑๕๒.๘๐ ล้านบาท)		ร้อยละ ๕.๐๐	ร้อยละ ๗.๐๐	ร้อยละ ๑๐.๐๐	ร้อยละ ๑๒.๐๐

๕.๒ ด้านสังคม

๑) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การถ่ายทอดเป้าหมาย ในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี		ค่าเป้าหมาย			
		๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
เป้าหมายย่อยการพัฒนา		- สนับสนุนส่งเสริมครัวเรือนตามความถนัดและความต้องการของตลาด - ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ - ลดปัญหาการถูกหลอกลวงทุกรูปแบบ - สนับสนุนสื่อมวลชน ในท้องถิ่น ให้ผลิตข้อมูลข่าวสารอย่างสร้างสรรค์ - ศึกษาความเหมาะสมพื้นที่ศูนย์กลางกิจกรรมบนเท็งรูปแบบต่าง ๆ	- จัดหาช่องทางการตลาดเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการในชุมชน - ขยายผลพื้นที่การพัฒนาครัวเรือนยากจนให้ครอบคลุม - ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ - ประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อสร้างสรรค์เพื่อท้องถิ่นมากขึ้น - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางกิจกรรมบนเท็งรูปแบบต่าง ๆ	- ส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานและลดความเหลื่อมล้ำและการจัดสวัสดิการและพัฒนาาระบบประกันสุขภาพ - ผู้เรียนทุกช่วงวัยมีพัฒนาการที่ดีขึ้น - นักเรียน นักศึกษาสามารถพูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ - ประชาชนมีทักษะในการผลิตสื่อสร้างสรรค์ได้เองเพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และของดีในท้องถิ่น - ลดความวิตกกังวลที่เกิดจากการถูกหลอกลวงทางสื่อ - บริหารจัดโซนศูนย์กลางกิจกรรมบนเท็งรูปแบบต่าง ๆ	- คนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - Smart living ที่อยู่อาศัยสะดวกปลอดภัย Smart food - ผู้เรียนทุกช่วงวัยมีศักยภาพระดับประเทศ - นักเรียน นักศึกษา สามารถพูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ สื่อในพื้นที่มีความเข้มแข็ง ประชาชนและสังคม มีภูมิคุ้มกัน ไม่ตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ศูนย์กลางกิจกรรมบนเท็งรูปแบบต่างๆ โดยมีการบริหารจัดการพื้นที่อย่างเหมาะสม
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย					
๑. ผู้เข้าร่วมเทศกาลทางประเพณี และวัฒนธรรม	๑๐,๐๐๐ คน/ปี	ไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ คน/ปี	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕.๐๐	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐.๐๐	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐.๐๐
๒. ครัวเรือนยากจน	จำนวน ๑๒,๑๓๔ ครัว.	ลดลง ร้อยละ ๒๕.๐๐	ลดลง ร้อยละ ๕๐.๐๐	ลดลง ร้อยละ ๗๕.๐๐	ลดลง ร้อยละ ๑๐๐
๓. ครัวเรือนยากจนที่มีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม	จำนวน ๑,๘๘๒ ครัว.	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๐.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๐.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๙๐.๐๐	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐๐
๔. พัฒนาการสมวัยในเด็กปฐมวัย	จำนวนเด็กกลุ่มอายุ ๐-๕ ปี ๔๑,๓๖๖ คน	เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐	เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๒	เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๔	เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๖
๕. ผลคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET	คะแนนเฉลี่ย O-NET เพิ่มขึ้น	คะแนนเฉลี่ย O-NET ค่าเฉลี่ยประเทศ	คะแนนเฉลี่ย O-NET ค่าเฉลี่ยประเทศ	คะแนนเฉลี่ย O-NET ค่าเฉลี่ยประเทศ	คะแนนเฉลี่ย O-NET ค่าเฉลี่ยประเทศ

๒) สังคมสันติสุขและเสมอภาค

การถ่ายทอดเป้าหมาย ในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี		ค่าเป้าหมาย			
		๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
๑. เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดยะลาลดลง	ค่าฐานปี ๒๕๖๕: ๔๔ ครั้ง	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๕.๐๐	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐.๐๐	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๗๕.๐๐	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐๐
๒. ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดได้รับการช่วยเหลือจากศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม	จำนวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ค่าฐานปี ๒๕๖๕ ๙๗๖ คน	ได้รับการช่วยเหลือไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐.๐๐	ได้รับการช่วยเหลือไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๗๐.๐๐	ได้รับการช่วยเหลือไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐.๐๐	ได้รับการช่วยเหลือไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐.๐๐

๕.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การถ่ายทอดเป้าหมาย ในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี		ค่าเป้าหมาย			
		๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
เป้าหมายย่อยการพัฒนา		- พื้นที่ป่าไม่เพิ่มขึ้น - คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	- พื้นที่ป่าไม่เพิ่มขึ้น - คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	- พื้นที่ป่าไม่เพิ่มขึ้น - คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีมาก	- พื้นที่ป่าไม่เพิ่มขึ้น - คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีมาก
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย					
๑. พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น	(ร้อยละ ๓๒.๔๕)	ร้อยละ ๓๓.๐๐	ร้อยละ ๓๓.๕๐	ร้อยละ ๓๔.๐๐	ร้อยละ ๓๕.๐๐
๒. จัดการขยะมูลฝอยชุมชน	(ร้อยละ ๘๙.๒๔)	ร้อยละ ๙๒.๐๐	ร้อยละ ๙๕.๐๐	ร้อยละ ๙๘.๐๐	ร้อยละ ๑๐๐

๖. แผนการดำเนินงานที่สำคัญ/แผนที่นำทาง (Roadmap)

ด้านเศรษฐกิจ

แผนการดำเนินงานที่สำคัญ	๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
๑. แผนปฏิบัติการดิจิทัลจังหวัดระยะ ๕ ปี	✓	✓	✓	✓
๒. แผนพัฒนาเมือง Smart City ระยะ ๕ ปี	✓	✓	✓	✓
๓. ส่งเสริมเพิ่มมูลค่าการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย	✓	✓	✓	✓
๔. แผนความต้องการโครงการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน	✓	✓	✓	✓
๕. ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	✓			
๖. การพัฒนาและส่งเสริมสินค้าอัตลักษณ์ด้านการประมง	✓	✓	✓	✓
๗. ส่งเสริมศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	✓			
๘. การสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่และสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ	✓	✓	✓	✓
๙. พัฒนาการตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓
๑๐. ยกระดับการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมสร้างคุณค่าทางสังคมและมูลค่าเศรษฐกิจ	✓	✓	✓	✓

ด้านสังคม

แผนการดำเนินงานที่สำคัญ	๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
๑. เพิ่มการเข้าถึงบริการด้านการสาธารณสุข (ส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสภาพ) ที่มีคุณภาพ ทันสมัย	✓	✓	✓	
๒. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการด้านสุขภาพ	✓	✓	✓	✓
๓. เสริมสร้างความรู้ด้านสุขภาพ และการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	✓	✓	✓	✓
๔. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	✓	✓	✓	✓
๕. พัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับกลุ่มเปราะบาง ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต	✓	✓	✓	✓
๖. เพิ่มสมรรถนะและผลิตภาพแรงงานนอกระบบให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	✓	✓	✓	✓
๗. ส่งเสริมการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	✓	✓	✓	✓
๘. ยุติการขยายแนวคิดที่ก่อให้เกิดความแตกแยก/ และเพิ่มประสิทธิภาพการระงับยับยั้งการก่อเหตุรุนแรง	✓	✓		
๙. เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปรามยาเสพติด และฟื้นฟูสภาพทางสังคม รวมถึงกระบวนการยุติธรรม	✓	✓		
๑๐. เสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่โดยภาคประชาชน และบูรณาการกับทุกภาคส่วน รวมถึงต่างประเทศ			✓	✓
๑๑. พัฒนาระบบการกีฬาเพื่อสุขภาพทุกกลุ่มทุกวัยสู่ความเป็นเลิศ		✓	✓	

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการดำเนินงานที่สำคัญ	๒๕๖๖-๒๕๗๐	๒๕๗๑-๒๕๗๕	๒๕๗๖-๒๕๘๐	๒๕๘๑-๒๕๘๕
๑. อนุรักษ์ ป้องกันและดูแลพื้นที่ป่าให้คงสภาพ ไม่ให้มีการบุกรุก รวมทั้งเฝ้าระวังป้องกันการเกิดไฟป่า	✓	✓	✓	✓
๒. บรรจุหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยในสถานศึกษาระดับปฐมวัย	✓	✓	✓	✓
๓. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี	✓	✓	✓	✓
๔. การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่	✓	✓	✓	✓

